Dingsdag, 5 February 1839. No. 18.

TE ZEGELEN — 2½ C. ZEELAND

VLISSINGSCHE COURANT.

DEZE COURANT WORDT VOOR DEN GEWONEN PRIJS UITGEGEVEN.

Nieuwstijdingen.

NEDERLANDEN.

VLISSINGEN, *den 4 February*. Uit de thans publiek geworden laatste notulen der Gevolmagtigden van de vijf Hoven, in conferentie te Londen vereenigd, blijkt, dat besloten is aan de Gouvernementen der Nederlanden en Belgie mede te deelen een concept-tractaat, tot eindelijke schikking van het Hollandsch-Belgische geschil; daaruit nemen wij het volgende over:

Art. 9. § 1. De beschikkingen vervat in de art. 108 tot en met 117 der algemeene acte van het Congres van Weenen, betreffende de vrije scheepvaart op de bevaarbare stroomen en rivieren, zullen toegepast worden op de bevaarbare stroomen en rivieren die het Belgische en Hollandsche gebied van een scheiden of gelijkelijk beiden doorloopen.

§ 2. Voor hetgeen bijzonder de vaart op de Schelde en op hare mondingen betreft is overeengekomen, dat het loods- en bakenwezen, gelijk ook de bewaring van het vaarwater der Schelde, stroomafwaarts van Antwerpen, aan een gemeenschappelijk toezigt zullen worden onderworpen, en dat dit gemeenschappelijk toezigt zal worden uitgeoefend door tot dien einde van beider zijde benoemde commissarissen; gematigde loodsregten zullen in gemeen overleg worden vastgesteld, en deze regten zullen voor de schepen van al de natiën dezelfde zijn.

Middelerwijl, en in afwachting tot die regten zullen vastgesteld zijn, zullen er geene hoogere loodsregten kunnen geheven worden, dan die welke krachtens het tarief van 1829, voor de monden van de Maas, van uit volle zee tot Helvoetsluis en van Helvoetsluis tot Rotterdam, naar evenredigheid der afstanden, zijn vastgesteld geworden. Aan ieder schip, zich over de Schelde, uit volle zee in Belgie of uit Belgie in volle zee begevende, zal de keus vrijstaan zoodanigen loods te nemen, als het zal goedvinden, en zal het dienvolgens ter keuze der beide landen vrij staan, over den geheelen loop der Schelde en aan hare monding de loodsdiensten in te stellen, welke tot het leveren der loodsen zullen worden noodig geoordeeld. Al wat die instellingen betreft, zal bepaald worden door het, overeenkomstig de hierna te melden § 6, vast te stellen reglement. De dienst dezer instellingen zal onder het in den aanvang der tegenwoordige paragraaf vermelde gemeenschappelijk toezigt staan. De beide Gouvernementen verbinden zich het vaarwater der Schelde en van hare mondingen te bewaren, en er, ieder voor zijn aandeel aan den stroom, de noodige bakens en boeijen te plaatsen en te onderhouden.

§ 3. Door het Gouvernement der Nederlanden zal op de scheepvaart der Schelde en der Schelde-monden een eenig regt van een gulden 50 centen per ton worden geheven, te weten: ƒ 1,12 van de schepen uit volle zee komende en de Westerschelde opvarende, om zich over de Schelde of over het kanaal van Terneuze in Belgie te begeven, en van 38 centen per ton van de schepen die, uit Belgie komende, over de Schelde of over het kanaal van Terneuze de Westerschelde zullen afvaren, om zich in volle zee te begeven. En, opdat de gezegde schepen aan geenerlei onderzoek, vertraging of stremming op de Hollandsche Reeden zullen kunnen onderworpen worden, hetzij de Schelde opvarende uit volle zee, hetzij de Schelde afvarende om zich in volle zee te begeven, is overeengekomen, dat de heffing van het voornoemde regt zal geschieden door Nederlandsche Agenten, te Antwerpen en Terneuze. Insgelijks zullen schepen, uit volle zee komende, om zich over de Westerschelde, naar Antwerpen te begeven, en onder de gezondheids opzigt uit verdachte plaatsen komende, de bevoegdheid hebben, zonder belemmering of vertraging, door een waker der gezondheidsdienst vergezeld, hunnen weg te vervolgen, en aldus zich naar de plaats hunner bestemming te begeven. De schepen, van Antwerpen naar Terneuzen en *vice versa* stevenende, of op den stroom zelve hunne kustvaart of visscherij bedrijvende, (zoo als de uitoefening dezer laatste ten gevolge der na te melden § 6 zal geregeld worden), zullen aan geenerlei regt zijn onderworpen.

§ 4. De arm der Schelde, Oosterschelde genaamd, aangezien deze, in den tegenwoordigen staat der plaatselijke gelegenheden, niet tot de scheepvaart uit volle zee naar Antwerpen en naar Terneuze en *vice versa* dient, maar gebezigd wordt voor de scheepvaart tusschen Antwerpen en den Rijn, zal over zijnen geheelen loop niet kunnen belast worden met regten of tolregt hooger dan die, welke, krachtens de tarieven van Mentz, van 31 Maart 1831, op de scheepvaart van Gorcum in volle zee, in evenredigheid der afstanden, geheven worden.

§ 5. Er is insgelijks overeengekomen, dat de vaart op de intermediaire wateren tusschen de Schelde en den Rijn, om van Antwerpen in den Rijn te komen, en *vice versa*, wederzijds zal vrij blijven en alleen zal onderworpen zijn aan gematigde tollen, die voor den handel der beide Landen dezelfde zullen zijn.

§ 6. Van beider zijden zullen zich, binnen het verloop eener maand, te Antwerpen commissarissen vereenigen, zoowel om het [illegible] permanent bedrag der gezegde tollen vast te stellen, als om opzigtens een algemeen reglement overeen te komen voor de voltrekking der beschikkingen van het tegenwoordig artikel, en daarin te vervatten de uitoefening van het regt tot de vischvangst en tot den visscherij-handel over de geheele uitgestrektheid der Schelde, op den voet eener volkomen reciprociteit en gelijkheid in gunste der onderdanen van beide Landen.

§ 7. Middelerwijl, en zoo lang het gezegde reglement vastgesteld zij, zal de vaart op de Maas en op hare mondingen vrij blijven voor den handel der beide Landen, die te dien opzigte voorloopig de tarieven zullen aannemen van de conventie voor de vrije vaart op den Rijn, den 31 Maart 1831 te Mentz onderteekend, evenzeer als de overige beschikkingen dier conventie, voor zoo verre deze op de gezegde rivier kunnen worden toegepast.

§ 8. In geval natuur-gebeurtenissen of werken van kunst in vervolg van tijd de in het laatst vorig artikel aangeduide waterwegen mogten onbevaarbaar maken, zal het Gouvernement der Nederlanden aan de Belgische scheepvaart andere, even veilige, goede en gemakkelijke waterwegen aanduiden, in vervanging der gezegde onbevaarbaar geworden waterwegen.

— Aanstaande Vrijdag zal, in den schouwburg alhier, de door den Heer *A. Ruysch* nieuw vervaardigde drama, *Geregtigheid en Wraak, of de Vader regter over zynen Zoon*, worden opgevoerd. De Directie heeft dit nieuwe voortbrengsel der tooneeldichtkunde van onzen Stadgenoot, met zeer veel zorg gemonteerd, en wij vernemen met genoegen, dat de daartoe *geheel nieuw vervaardigde* prachtige kostumes en eigenaardige decoratiën, zeer juist en doelmatig gekozen zijn. Wij vertrouwen, dat eene talrijke opkomst van het Vlissingsche tooneelminnende publiek, den Schrijver een vernieuwd bewijs der belangstelling zijner Stadgenooten in zijnen letterarbeid, die hij vroeger zoo zeer door hunnen bijval beloond zag, zal geven; en houden ons overtuigd, dat de Tooneel-Directie, welke tot heden zich vele tegenspoeden heeft moeten getroosten, en echter niet afgeschrikt is, om de *zeer aanzienlyke kosten*, aan de opvoering dezer veelvereischende drama verbonden, te besteden, haren ijver en schadeloosstelling daarvoor, in de krachtdadige ondersteuning der beminnaren van het vaderlandsche tooneel, op dien avond, ruimschoots mogen vinden.

— Laatstleden Zaturdag heeft alhier de feestelijke inwijding plaats gehad van het, dezer dagen, te Vlissingen opgerigte Departement van de Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van Nijverheid. Het reeds vrij aanzienlijk aantal Leden verzamelde zich vooraf in het lokaal van de *Prinsentuin*, tot de benoeming van het bestuur. In de smaakvolle, met de zinnebeelden der nijverheid, kunsten en wetenschappen versierde zaal, werd vervolgens door den tot President verkozen Kapitein-Ingenieur *W. F. Camp*, voor eene talrijke schaar aanwezigen eene doeltreffende redevoering gehouden over de verhevene strekking dezer Maatschappij, over de nijverheid in het algemeen en het voortreffelijke harer bevordering, waarna deze eerste Vergadering gesloten werd door eene bijdrage van den verdienstelijken Gezigtkundige, de Heer *J. A. Hess*, aangaande eene belangrijke, door hem toegebragte, verbetering aan de donkere kamer. (*chambre obscure*).

Moge het Vlissingsche Departement der Maatschappij ter bevordering van Nijverheid, bij voortduring gezegende vruchten opleveren, door eigen onderzoek aan te moedigen, licht en kennis om zich verspreiden, en alzoo tot de welvaart der Ingezetenen bijdragende, aan het voortreffelijk doel van deszelfs vestiging beantwoorden.

— Den 4 dezer is alhier uit het 4^e^ district dezer Provincie aangebragt 1 Belgische Overlooper, uit Yperen gedeserteerd.

ZIERIKZEE, *den* 28 *January*. Door de Heeren *D. V. B.* te Rotterdam, en eenige zijner vrienden, is ten kantore van de Heeren *M. C. de Crane* en *Zoon* alhier, ingezonden, eene zilveren *zak-tabakdoos* met ƒ 45 in goud, om als een bewijs van goedkeuring *en* aanmoediging te worden ter hand gesteld aan schipper *Pieter de Vos*, en de bij hem aan boord geweest zijnde negen manschappen, voor de edele belanglooze en zoo welgelukte pogingen, door hen, op den 10 dezer maand, in het werk gesteld, ter redding der schipbreukelingen van het Engelsche schoonerschip *Malvina*; waarvan dan ook de uitreiking, overeenkomstig het doel der edelmoedige inzenders, is geschied, en wel de tabaksdoos aan de schipper, en aan ieder der manschappen ƒ 5; welk een en ander met het innigst gevoel van dankbaarheid, door deze menschenvrienden tot een aandenken is ontvangen.

NIJMEGEN, *den* 28 *January*. De jongelingen, behoorende tot de zoogenaamde Pruissische krijgsreserve, en alhier woonachtig, hebben bevel ontvangen, om zich onmiddelijk naar Wezel te begeven, ten einde in hunne respective corpsen ingelijfd te worden.

Mogten sommige grensplaatsen van Noord-Braband nog niet sterk door onze krijgsmagt bezet zijn, de dorpen, die hier bijna onmiddelijk aan het Limburgsche grenzen, hebben eene talrijke en goede bezetting van onze troepen.

— Te Heumen heeft men eene veldverschansing opgeworpen, en zijn van daar tot Groesbeek, en de uiterste grenzen,

talrijke troepen gelegerd, zoo dat sommige boeren tot 14 man inkwartiering hebben; dat de grootste waakzaamheid in acht genomen wordt, en de geestdrift der troepen edel en niet Belgisch luidruchtig is, behoeft niet wel gemeld te worden. In deze vesting mag de dienst van den soldaat zwaar genoemd worden, dewijl hij om den anderen nacht op de wacht moet trekken.

— Wij zijn uit goede bron onderrigt, dat de lijsten der verlofgangers van de verschillende korpsen opgemaakt en opgezonden zijn, zoodat bij eenen onverwachten aanval der Belgen, het geheel leger in 10 dagen tijds ten strijde kan trekken.

— Het *Journal de la Haye* zegt, dat, naar hetgeen zijn Parijsche correspondent vermeldt, er te Parijs geenszins besloten is tot het zenden van een leger van 30 of 80000 man, maar wel van 100,000 man.

AMSTERDAM, *den* 2 *February*. Als eene, thans hier ter stede plaatsgrijpende, merkwaardige bijzonderheid van het Magnetisch Somnambulismus, vernemen wij van eenen geloofwaardigen ooggetuige, dat een onzer stadgenooten, de Heer *E.*, sedert 7 jaren, hopeloos en na onder behandeling van meer dan 20 geneesheeren, zoo in Duitschland als in ons vaderland, geweest te zijn, thans onder de magnetische bewerking van den Heer *B. Jodocus Meyer*, in den staat van helder zien overgebragt, voorspeld heeft, dat, den 15 April aanstaande, met de negende minuut na 10 ure hij zijn gezigt zal terug bekomen. In afwachting of deze voorspelling zal vervuld worden, zullen wij later van dit geval openbare melding doen, en hopen ook dat de Heer *Meyer* daarvan, in het belang der wetenschappen, de bijzonderheden zal publiek maken.

— De Heer *Dedel* is den 1 dezer na de Kabinetsraad geautoriseerd geworden om aan de Conferentie te verklaren, dat hij door den Koning gemagtigd is om, gaaf en zonder voorbehoud (*sans reserves*), te teekenen het traktaat met de Vijf Hoven, even als dat met Belgie, waarvan de ontwerpen gevoegd waren bij de jongste mededeelingen der Conferentie aan ons Hof.

— Men meldt uit Keulen, dd. 28 dezer, dat Pruissen den 1ⁿ en zelfs naar men verzekert, den 2ⁿ ban zijner *Landwehr* heeft opgeroepen, welk laatste, vooral, een hoogst gewigtige maatregel zoude zijn. (Ook hier [Amsterdam], hebben Pruissische onderdanen, behoorende tot de krijgsreserven, van hunne regering last ontvangen om zich dadelijk bij hunne korpsen te vervoegen.) (*A. H.*)

DORDRECHT, *den* 1 *February*. Het alhier liggende korps pontonniers heeft order om zich gereed te houden, ten einde op het eerste bevel met den pontonstrein naar Noord-Braband op te breken.

Het drijfijs op onze rivieren is derwijze toegenomen, dat sedert gisteren alle scheepvaart heeft moeten gestaakt worden.

ENGELAND.

LONDEN, *den* 30 *January*. De *Times* meent, dat het zeer waarschijnlijk is, dat Engeland zich verbonden heeft, de Schelde te blokkeren, ingeval het noodig mogt zijn de Belgen tot reden te brengen. Dat zelfde blad deelt eenen brief uit Parijs mede, waarin gemeld wordt, dat het Belgische bewind wel degelijk aan Frankrijk heeft aangeboden, dat het laatste de grenssteden zou bezetten, doch dat de Fransche Regering dat aanbod, om gewigtige redenen, heeft afgewezen.

— Men kan zich van de spanning en het gebrek onder het volk een denkbeeld maken, als men weet, dat in twee plaatsen volksoploopen zijn voorgevallen; bij een waarvan eene aardappel-meelfabrijk is vernield, omdat het onwetend gepeupel dacht dat door die fabrikaadje de voedingsmiddelen slechts werden verminderd, terwijl te Cove een schip, dat aardappelen wilde uitvoeren, door het gemeen weder is binnengesleept.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den* 28 *January*. Het Belgische kabinet heeft, naar men verzekert, verklaard eershalve verpligt te zijn eerst dan de betwiste landsgedeelten te ontruimen wanneer overmagt Belgie daartoe noodzaakte: dat kabinet moet in deze Holland tot voorbeeld hebben genomen, aan hetwelk men Antwerpen niet dan door geweld van wapenen heeft kunnen ontwringen. Dit voorbeeld zoude echter voor Belgie niet tot regtvaardiging van eenen gewapenden tegenstand kunnen verstrekken. Koning *Willem* was door geen traktaat tot het ontruimen van Antwerpen verpligt; maar voor Belgie maakt de ontruiming van de betwiste territoiren eene verdragingsbepaling uit. De eerbiediging der traktaten, deze is het alleen, welke aan Belgie door deszelfs *eer* ten pligt is gesteld; de gevaarlijkste vijanden voor Belgie zijn die, welke dien staat tot eenen onoverdachten tegenstand willen aanzetten, want de gevolgen konden erger uitvallen, dan men te Brussel welligt onderstelt.

Belgie misleide zich toch niet nopens de middelen, die aan het vredelievende Europa ter beschikking staan, om de tot het grondvesten en behouden van eenen duurzamen en zekeren internationalen toestand, noodige maatregelen met snelheid en kracht door te zetten. De krijgsmagt van het Duitsche verbond bevindt zich in den besten staat en is volkomen gereed. Het bondsleger, bestaande uit de contingenten der verschillende bondsleden, is over de 300,000 man sterk. Het is verdeeld in 11 armee-korpsen, van welk ieder nagenoeg 30,000 man telt. Zeven van deze armeekorpsen zijn onvermengd, de overige zijn zamengesteld uit de contingenten van verscheiden bondsleden. Oostenrijk en Pruissen leveren ieder drie leger-corpsen, Beijeren een, Wurtemberg, Baden en Darmstad vormen het achtste korps, Saksen, Kassel, Luxemburg en Nassau het negende, Hanover, Brunswijk, Mecklenburg, Oldenburg, Holstein, Hamburg, Lubeck en Bremen het tiende; de overige Bondsstaten maken het elfde armeekorps uit. Van elk contingent is een zevende gedeelte kavallerie. Op iedere 1000 man komen twee stukken kanon. De contingenten staan, betgeen de bondsbepalingen ook voor vredestijd verordenen, slagvaardig, zoodat zij in vier weken tijds ter beschikking van den oppergezagvoerder kunnen worden gesteld. Hierbij moet niet onvermeld blijven, dat de militaire magt der enkele bondsleden, vooral der groote Staten, de sterkte hunner contingenten verre overtreft. Zoo bezit Oostenrijk in tijd van vrede 280,000, in tijd van oorlog 490 tot 500,000, Pruisen in vredestijd 165 tot 170,000 man, terwijl deszelfs landweer 360, tot 370,000 man kan leveren.

— Van verscheidene punten der Pruissische Rijnprovincien, uit Keulen, Dusseldorp, Arnsburg, Koblentz enz., zijn den 29 en 30 Januarij berigten wegens de oproeping van de krijgsreserve der infanterie ontvangen. Het bevel daartoe was den 27ⁿ uit Berlijn te Keulen door den telegraaf aangebragt. Uit echte bronnen verneemt men, dat dit bevel te Berlijn uitgevaardigd is geworden onmiddelijk nadat men uit Keulen door den telegraaf het berigt had ontvangen, dat Frankrijk tot het eind-protocol der Conferentie toegetreden was en zich ijverig met de organisatie van een observatie-corps op de Fransche noorder grenzen bezig hield. De groote Mogendheden handelen in volkomen overeenstemming en slechts een korte termijn zal aan Belgie toegestaan worden, binnen welken het zich nopens zijne al dan niet aanneming der bepaalde schikkings-voorwaarden zal hebben te verklaren. Reeds den 28ⁿ en 29ⁿ begon de reserve in de Pruissische Rijnprovincien zich onder hare respective vanen te scharen; den 29ⁿ was zij grootendeels reeds onder de wapenen. Binnen acht dagen zullen al de regementen bereids op den voet van oorlog zijn (250 man per kompagnie). Men vindt hier dus eene nieuwe bevestiging van de voortreffelijke militaire organisatie der Pruissische monarchie. Onder de manschappen heerscht de grootste geestdrift. De Belgische volkleiders rekenen ten onregte op eene misnoegde stemming in de Rijnprovincien; integendeel verlangt ieder slechts eene gelegenheid om het vertrouwen des konings te regtvaardigen; de Rijnsche bevolkingen zijn bezield met getrouwe, pligtmatige, echt Duitsche gevoelens. Men verwacht intusschen algemeen, dat Belgie niet met moedwil zijn bestaan op het spel zal zetten.

— Men meldt uit Dusseldorp d. l. 28 Januarij: Alles is hier op voet van oorlog gesteld, alle reserve en verlofgangers zijn dezen morgen in allen haast naar de grenzen gemarcheerd. Zondag, op de parade, heeft de bevelvoerende Generaal allen militairen aangezegd, binnen 4 dagen marschvaardig te zijn, ten einde den vijfden dag te kunnen oprukken; alles is dan ook van hier heden morgen vertrokken; huzaren, lanciers, infanterie en artillerie, zoo dat niets is overgebleven dan het corps invaliden en den tweeden ban der landweer, welke garnizoensdienst zal waarnemen.

— Brieven uit Polen houden in, dat eene groote menigte geschut naar het zuiden van Rusland vervoerd wordt, en dat men zich onafgebroken bezig houdt met het provianderen der nieuw aangelegde magazijnen in de Ukraine. Uit alle voorbereidselen meent men te mogen opmaken dat de toerustingen der Russische Regering niet alleen tegen de oproerige Circassiërs gerigt zijn.

— Men meldt uit Embden, dd. 21 Januarij, » Het eiland Nesserland is den 9 door den stormvloed, vergezeld van zwaren ijsgang, dermaten geteisterd, dat de dijken bijna vernield zijn geworden. De dijk om het Hamrichshans werd dien dag van 4 tot 6 voeten diepte en 25 lengte weggeslagen. Daar die dijk in dit jaargetijde niet wel kan hersteld worden, zoo loopen de bewoners gevaar bij een nieuwen storm een roof der baren te worden.

— Bij de laatste trekking van de Warschauwer loterij hebben een gepensioneerd officier van de garde en een secretaris van het gouvernement te Petersburg, den hoogsten prijs van 900,000 fl. getrokken.

— Te Rome zijn den 17 dezer de titels van een twaalftal werken bekend gemaakt, die door de Inquisitie op den index der verboden boeken geplaatst zijn. Men merkt daaronder niet alleen het beruchte werk van dr. *Strauss*, over *het Leven van Jezus*, maar ook het dichtstuk van den Heer *A. de Lamartine*, *la Chute d'un Ange*, op.

— Uit Konstantinopel meldt men: Te Philippoli hield eene vreesselijke gebeurtenis de algemeene aandacht bezig. De Gouverneur dier stad had namelijk last gegeven, den griekschen architect, met zijn geheel gezin, om het leven te brengen, daarna, om zijn misdrijf te bedekken, het huis in brand doen steken, en een der zonen van den ongelukkigen, die de handen der moordenaars ontkomen was, door vreesselijke pijnigingen tot de bekentenis willen dwingen dat hij het was die zijnen vader en familie had omgebragt. Gelukkig voor den jongeling, kwam, toen deze naar het schavot zou zijn gesleept, een courier uit Konstantinopel aan, met het berigt dat de Gouverneur van zijnen post ontzet en tot ballingschap naar Klein-Azie was veroordeeld geworden. De Sultan was verwittigd, dat de architect was omgekocht, om voor het opbouwen van zeker paleis het dubbel der benoodigde som te vragen, ten einde de trouwelooze Landvoogd zich zelven daardoor zou kunnen verrijken, en dat hij het slagtoffer zijner hebzucht uit den weg had geruimd, toen hij zich door dezen verraden achtte.

BELGISCHE BERIGTEN.

Men beweert dat de Poolsche Generaal *Skrzynecki* zich werkelijk te Brussel bevind en in bijzonder gehoor bij Z. M. is toegelaten; doch er bestaat niet de minste gedachte om hem het opperbevel over de Belgische troepen op te dragen.

— Maandag werd uit Hasselt geschreven, dat de Generaal *Magnan* aan zijne Officieren het voorbeeld gegeven heeft, om alle bagagie, die niet volstrekt noodig in een veldtogt is, weg te zenden. De vestingwerken van die stad waren in order gebragt.

— Den 1 Februarij is de sterkte van het Belgische leger 82,000 man.

— Men berekent het getal vreemdelingen, die in Belgie dienst genomen hebben, op 8000 man, meestal Polen en Parijzenaars.

— De ongelden, waarmede de Conferentie bij een supplementair artikel de schepen, die de Schelde op- en afvaren belast heeft, en die sedert twee dagen het onderwerp van alle gesprekken uitmaken, hebben de handel onzer stad Antwerpen verontwaardigd; en zoo men zich op de gesprekken mag verlaten, hebben zelfs zij, die het meest aan het oude stelsel gehecht waren, besloten zich daarvan geheel af te scheiden en

ich de grootste opofferingen te getroosten, om eene vrije en van alle monopolie verloste Scheldevaart te erlangen. Met een woord ieder hier is overtuigd dat het Belgische gouvernement, onder zijnen ondergang en zijner oneer te teekenen, het laatste protokol der conferentie niet mag aannemen.

Mengelingen.

DE ONTKETENING DER KRANKZINNIGEN DOOR *PINEL*, TE PARIJS, IN 1792.

(Vervolg en slot van onze vorige.)

inel is getreden in het vierde hok; het is dat van *Chevingé*, wiens be- ding misschien eene der merkwaardigste van dezen dag is.

hevingé, was soldaat bij de Fransche gardes, en had slechts één gebrek e dienst, dat van dronkenschap: was zijn hoofd eenmaal door den wijn gen, dan werd hij twistziek, kwaadaardig, en zoo veel te gevaarlijker, buitengewoon groot was. Om zijne menigvuldige buitensporig- werd hij uit de dienst ontslagen, en hij had spoedig zijne geringe iddelen verkwist. Vervolgens ontmoedigden hem de schaamte en het k zoo zeer, dat zijn verstand er door gekrenkt werd: hij meende, in waanzinnigheid, dat hij Generaal was geworden; sloeg hen, die zijnen hiet wilden erkennen; en het was ten gevolge van eene vrijhevige vecht- j, dat hij naar *Bcetre* gebragt werd, in de woedendste opgewondenheid. Hij sedert 10 jaren geboeid, en zorgvuldiger dan zijne ongeluksgenooten, omdat menigmaal zijne kluisters alleen door de kracht van zijne handen verbroken . Eens, onder anderen, toen hij zich op deze wijze eenige oogenblikken rijd had, daagde hij al de gezamenlijke oppassers uit, om hem in zijn te doen terug keeren, voordat hij ze allen tusschen zijne beenen had la- doorgaan; — en, inderdaad voerde hij deze onbegrijpelijke daad uit op acht mannen, die zich van hem meester wilden maken. Van dien tijd af zijn sterkte ten spreekwoord geworden in *Bicetre*.

Reeds had *Pinel*, bij zijne herhaalde bezoeken, in *Chevingé* eenen uitmun- den aanleg onder deze onophoudelijk door eene maar al te wreede be- deling geprikkelde opgewondenheid ontdekt: hij had hem beloofd, spoe- zijn lot te zullen verbeteren, en deze belofte reeds hem kalmer ge- akt. Eindelijk kondigt *Pinel* hem aan, dat hij geene ketenen meer zal gen: »En, om te toonen, dat ik vertrouwen in u stel," zegt hij tot n, »en dat ik u beschouw als een' man voor het goede geschapen, zoo t gij mij helpen, om deze ongelukkigen te bevrijden, die hun verstand hebben, zoo als gij: en indien gij u zoo gedraagt als ik reden heb hopen, zal ik u in mijne dienst nemen, en gij zult mij niet meer ver- n."

oit had er bij een' mensch eene schielijker en volkomener omkeering et verstandsvermogen plaats: de oppassers zelve worden vervuld van eer- en verwondering voor het tooneel, hetwelk *Chevinge* hun geeft: naau- ks bevrijd, zoo is hij voorkomend, oplettend en volgt met het oog al ewegingen van *Pinel*, om zijne bevel uit te voeren, even handig als stig; daar spreekt hij tot de krankzinnigen verstandige en goedhartige en — hij, die zoo even met hen nog op eene gelijke hoogte stond, boven welke hij zich nu verheven gevoelt met zijne geheele vrijheid.

e man, die in het beste van zijn leven door de kluisters is ontaard rden, en die zonder twijfel zijn gansche leven in dezen langdurigen van bewusteloosheid zoude hebben gesleten, deze man wordt van nu en voorbeeld van goed gedrag en erkentelijkheid: meer dan eens redt die benarde tijden het leven van *Pinel*, en op een' dag verlost hij uit de handen van eene bende doldriftigen, die hem reeds voeren naar ntaarn, als kiezer van 89. Gedurende den tijd, dat er gebrek aan le- iddelen heerschte, verlaat hij iederen morgen *Bicêtre* en keert niet te- dan met overvloedigen voorraad, dien men zich door geld zelfs in di: blik niet kan verschaffen; in het kort, geheel zijn leven is niet dan estendige toewijding aan zijnen bevrijder.

ingé levert meer dan eene groote les voor de wetenschap op; het is zegepraal van eene regtschapene inborst op eene afschuwelijk mishan- en *het* is niet zonder eigene ontroering, dat ik in dit tafereel, het- k *schets*, den naam wedervind van een' bediende, die later de deel- was van mijne kindsche spelen, en die mij dierbaar gebleven is bij rinneringen mijner jeugd.

ij *Chevingé*, in een hok, grenzende aan het zijne, bevinden zich drie kkige Pruissische soldaten, die sedert acht jaren aan ketenen zijn ge- n, zonder dat men de redenen weet van zulk eene hardheid. Zij zijn ans rustig en niet boos, en worden slechts driftig onder elkander, spre- in eene taal, die voor ieder onverstaanbaar is. Men heeft hun ten den eenigen troost gegeven, waarvoor zij vatbaar schijnen, dien na- van bij elkander te leven in denzelfden rampspoedigen staat.

ra zij rondom zich een' ongewonen toestel bespeuren, verbeelden zij isschien, dat men komt met kwade inzigten, en zij verzetten zich he- en het losmaken der ketenen: ontkluisterd zijnde, willen zij niet uit gevangenis gaan, en blijven in hunne gewone houding. Hetzij luste- , hetzij verstandeloosheid, deze ongelukkige vreemdelingen schijnen ig voor de vrijheid, welke zij smaken kunnen.

n volgt een zonderling persoon, een dier mannen, wier waanzin- des te hardnekkiger is, omdat dezelve zich slechts hecht aan een edachte, maar die ongerijmd is en vol hoogmoed. Het is een voor eestelijke, die zich noemt en gelooft te zijn de *Christus*. Zijn uit- beantwoordt aan al het verwaande van zijne meening: hij heeft ig en afgemeten voorkomen; zijn glimlach, zacht, en ernstig tevens le soort van vertrouwelijkheid; alles, tot aan de schikking van zijn t lang aan weerszijden van een gelaat vol uitdrukking, bleek, schran- onderworpen, nederhangt, geeft hem eene zonderlinge gelijkenis met oone hoofd van onzen Heer, waarvoor hij zich houdt.

gij hem van het stuk te brengen door dit zoo natuurlijk verwijt: gij zijt, dien gij beweert te zijn, indien gij waarlijk God zijt, dan uwe kluisters en bevrijd u terstond; zoo antwoordt hij u met igen trots: *Frustra tentabis Dominum tuum!* Te vergeefs zult gij eer verzoeken!

de verhevene taal van den uitzinnigen hoogmoed des menschen.

even van dezen man is geheel en al een roman, waarin godsdien- erdrijving de eerste rol speelt. Hij heeft te voet de bedevaart gedaan ulen en Rome; daarop is hij naar Amerika vertokken, en is rondge- dden onder de wilde volkeren, om hen te bekeeren.

al deze togten, verre van hem af te trekken van zijne heerschende , hebben deze in eene ware krankzinnigheid doen overgaan; en bij ugkomst in Frankrijk heeft hij openlijk bekend gemaakt, dat hij die- , wiens woord hij uit verre landen kwam verkondigen. Door de vat en voor den Aartsbisschop van Parijs gebragt, werd hij als een e en zinnelooze in *Bicêtre* opgesloten: er werden hem zware kete- voeten en handen geklonken, en sedert twaalf jaren verduurt hij zeldzaam geduld deze lange marteling en de aanhoudende bittere en, waaraan zijne waanzin hem blootstelt.

lke zieken te redeneren is vruchteloos gesproken voor wezens, die u noch willen begrijpen: ook *Pinel* tracht geenszins zijn onzinnig denk- bestrijden met nuttelooze woorden; hij laat hem in stilte ontkluis- beveelt opzettelijk, dat voortaan ieder, even als hij, zich niet op- t en geen woord spreke tot dien armen krankzinnige. Dit verbod, volgd wordende, heeft op dezen, over zich zelven zoo opgeblazenen veel aanmerkelijker uitwerking, dan de ketenen en het gevangen- gevoelt zich vernederd door die verlating de afzondering, zoo nieuw , te midden, van zijn volle vrijheid. Ten laatste, na lang weife- men, hem uit eigene beweging zich mengen in het gezelschap van ken: sedert dien dag bekomt hij meer juiste en gezonde denk- en in minder dan één jaar is hij genoegzaam hersteld, om zelf al eid van zijnen waanzin te bekennen en uit *Bicêtre* te kunnen ver-

ndigen ongelukkig de aanteekeningen van *Pinel* over dit belangrijke ij leeren alleen, dat binnen eenige dagen drieënvijftig krankzinni- eze wijze van hunne kluisters zijn bevrijd geworden: onder hen zich menschen van allen stand en landaard: werklieden, kooplie- airen, Advocaten, Franschen, Engelschen, Duitschers en Italianen. maatregel, dien men tot dus verre als ondoenlijk en zelfs als ge- d beschouwd, volgt eene onverwachte verbetering: de razenden, die iedere maand honderden houten nappen braken, hielden op kwaadaar- dig en driftig te zijn; anderen, die hunne kleederen verscheurden en beha- gen schiepen in de morsigste naaktheid, werden zindelijk en welvoegelijk; rust en orde treden in de plaats van onrust en wanorde; er ontstaat ten laatste in de geheele dienst eene geregeldheid en eene welwillendheid, welker invloed zich weldra tot de krankzinnigen zelve uitstrekt. Zoo ziet men na eenige weken nog woedende krankzinnigen vrijwillig zich het dwangjak aan- doen, of het zich laten aandoen door de zachtzinnigste gekken.

DE LEDIGE VISSCHERSHUT TE OSTENDE.

Ostende is eene kleine, vrij nette en vernieuwde stad, die noch paleizen noch dom of museum heeft, maar evenwel beroemd is om hare blonde vrouwen en — groene oesters. Men kan ze meer als eene visscherstad dan wel als eene handels- of krijgshaven beschouwen. Hier ziet men geene lange fregatten met hunne kanonnenrijen, noch dikke koopvaardijschepen, met waren volgepropt; maar des Zondags kan men er twee of drie honderd kleine vaartuigen tellen, die even zoo trotsch hunne vischladingen met vlaggen tooijen, als droegen zij de schatten van Indië, of *Cesar* en zijn lot.

Hoe roem- en winsteloos ook het bedrijf der visschers van Ostende, gelijk in het algemeen dat van visschers is, zoo heeft het toch zijne gevaren, en als gij u aan de versche zeevangst laaft, weet gij niet hoe veel moeite uwe lekkerbete gekost heeft; gij vergeet, dat de oceaan een gierigaard is, die niets om niet geeft, en menigmaal gruwzame betaling voor zijne geschenken vordert. Moge de eenvoudige doch roerende geschiedenis, die wij onzen cicerone van Ostende na vertellen, de onverschilligheid verminderen jegens de armere klasse, die haar zweet en dikwijls haar bloed voor onze genoegens opzet.

Het zijn nu juist twee jaren, dat een man en eene vrouw op eenen winteravond, tegen het laatst van Januarij, in eene der minste hutten aan de haven van Ostende, treurig bij eene tafel zaten, waar, op dit uur, een stuk spek en eene kruik bier hadden moeten staan, want het was het uur des avondetens. De tafel was leeg, in het vertrek geen vuur. Een zuigeling uit den jongen echt kreunde in zijne wieg, dien een stuk zeildoek slechts onvoldoende beschutte tegen den kouden wind, welke door een gebroken vensterglas indrong. De man, een dier wezens die, van hunne geboorte af, aan de keten der armoede geklonken en tot eeuwigen arbeid gedoemd zijn, zij mogen zeilen of ploegen, op den oceaan of op het land, een dier wezens, die nooit uitrusten noch zich te bed leggen dan, gelijk *Montaigne* zegt, om te sterven, — kortom een arme visscher stond van tijd tot tijd op, trad aan het venster om de lucht te beschouwen, en zette zich dan weder neder met de volle uitdrukking der wanhoop. De vrouw, trots de doodelijkste nooddruft nog jong en schoon, wierp onrustige blikken nu op haren man, dan op haar kind, en als hare oogen die van haren man ontmoetten, poogde de edele ziel haar lijden in een' glimlach te verbergen, als wilde zij hem eene hoop inboezemen, die zij zelve niet had.

»Ik moet toch gaan!" zeide de arme visscher, »en de wind neemt niet af; het is een weder, dat een Admiraalschip op den kop zou zetten." — Wacht nog," antwoordde zijne vrouw... — »*Maar er is geen brood meer voor u.*" — »*Ik heb geen honger!* — »En ons kind?" — Oh! dat zal er minder bij lijden dan wij..." en zij wees trotsch — de arme moeder — op eenen van nooddruft verwelkenden boezem. De man waagde niet meer te zeggen: »en ik..." hij onderwierp zich en wachtte.

Op dit oogenblik klonk een harde slag aan de deur; een overmoedig kloppen, als dat van een' ruwen gebieder. »Wie is er?" riep de vrouw bevende uit. Het kind ontwaakte plotseling en liet hongerkreten hooren. — »Het is de hand des eigenaars," zeide de man... slechts de huisheer kondigt zich zoo aan... hij komt om ons te manen dat overmogen de huur vervalt. De visscher ging open doen.

Inderdaad het was de huisheer, een huisheer gelijk er helaas meer zijn. De binnentredende was een vijftiger, zorgvuldig en dik in zijne kleederen gehuld, de handen in de zakken, de voeten wel bewaard in overschoenen, een dikke, vette Heer, vervrolijkt door de kwelling zijner huurders, gemest met hunne magerheid, overladen met al hunne ontberingen, eene volle beurs in den zak, katoen in de ooren, een rooden neus en barschen toon, kortom het beeld van een' geldman.

»Voor den duivel!" riep hij terstond bij het intreden het jonge paar toe, »ik kom zien of gij ditmaal stipter dan gewoonlijk aan mijne betaling denkt. Gij laat mij altijd op mijn geld wachten, onder voorwendsel van den vervaltijd te hebben vergeten. Deze maand geene vertraging. Ik zeg u nu vooruit, dat uwe huur morgen vervalt; ik maak er u bij tijds opmerkzaam op en vordert dat gij daaraan denkt!" — »Ach, Heer!" antwoordde de vrouw, »wij kunnen u op den genoemden dag niet betalen. Wij hebben geld noch werk... hoor slechts wat voor weder het is." — »Dat gaat mij niet aan;" zeide de huisheer. — »Maar, Heer!" voegde de visscher hem angstig toe, »geef ons slechts eene week, dat ik tijd hebbe visch te vangen. Ik wilde juist voor drie dagen in zee gaan, om te winnen wat ik u schuldig ben... maar sinds drie dagen kan geen pink zee houden, en de storm wordt van uur tot uur heviger, gelijk gij ziet."

Inderdaad was de zee zoo verbolgen, dat zij haar schuim tot in het vertrek des schippers wierp.

»Dat gaat mij niet aan," antwoordde de huisheer met onveranderlijke koelbloedigheid. En toen hij de vrouw zag schreijen, wilde hij hun wel de redenen zijner onbuigzaamheid opgeven: »gij hadt voorzorg moeten nemen" voegde hij er op vaderlijken toon bij, »en niet tot den storm moeten wachten... gij zijt luijaards of verkwisters... gij had moeten werken, toen gij kondt, en de gansche maand sparen om mij te betalen." — »Maar," hernam de visscher, »gij weet, dat wij werken zoo veel wij kunnen, en van de hand in den tand leven, daar de opbrengst van het zure werk elke week door hare behoeften verslonden wordt; den dag waarop ik den bakker betaalde, kwam ik terug van de vischvangst, en wilde terstond weder in zee gaan om mijne huur te kunnen betalen." — »Dat gaat mij niet aan!.. geld of... op straat!" schreeuwde de huisheer

En hij liep woedend weg, terwijl hij de arme lieden voor gespuis, dagdieven, dronkaards uitschold, die tot niets deugden dan eten en drinken. Zoo ging hij, blazend van toorn, om in het naaste koffijhuis zijn middagmaal, tot betere vertering, met eenige glazen likeur te besproeijen.

Nu viel er in de visschershut een tooneel van onbeschrijfelijke troosteloosheid voor. De arme man stond op, kuste, besloten zijne vrouw en kind, en bereidde zich om onverwijld de zee te beproeven, die zee — zoo schrikkelijk als de honger zijner vrouw en hun kind, die nogtans zijn eigen honger hem niet zoude hebben doen trotseren! Nu ging hij om zijne huur daarin te visschen, om zijn leven te zetten tegen het huurgeld. Te vergeefs poogde zijne vrouw hem door innige omarming te weerhouden, hij antwoordde haar steeds: » er is geen slecht weder voor de deurwaarders ... mag het regenen, of stormen of donderen, de vervaltijd komt er met hem de dagvaarding ... ik moet gaan! ..."

Weg is hij. Hij klopt bij zijne vrienden en spoedig had hij een zestal koene makkers gevonden, welke hetzelfde gebrek marteldde als hem, en die, ofschoon zij over zijn waagstuk verstomden, toch zijne oproeping volgden, hoe gevaarlijk het dan ook zijn mogt.

Ingescheept zijn zij, in een dier groote notenschalen, die men visscherspinken noemt; gedreven door die heldenmoedige naastwgezetheid, het eenige goed der armen, door dat gevoel van trouwe verpligting, die hen voor anderen den dood doet trotseren, welken zij voor zich zelven niet hadden getrotst.

De arme vrouw was ook uitgegaan, en volgde de plank die al haar geluk bevatte, met de oogen. Het vaartuig was spoedig ver van de haven. Men was in de dagen dier hooge en zoo heftige vloeden, waarin de oceaan het einde der aarde doet vreezen. De baren raasden met eene heftigheid, dat men geneigd was eenen hartstogt bij haar te vermoeden. Zij schenen bezield met krijgszuchtige geest, en wierpen zich op elkander als vijandige benden, in grimmige woede het schuim ten hemel spattend. Toen zij het vaartuig in haar midden voelden, toen vergaten zij, scheen het, hare wederzijdsche grieven, en vereenigden hare krachten om de indringster, welke het waagde haar te klieven, voor die dolkoenheid te tuchtigen. Nu grepen zij het van voren, van achteren, in de zijden, van alle kanten, en het scheepje begon te zuchten op zijne kiel, te kraken in zijne gewrichten. De wind, als medehelper, nam partij voor de golven en blies dat het touwwerk klonk, de mast brak en het zeil wegvloog. Het was een ijsselijk tooneel, deze kampstrijd der elementen tegen den mensch; een tooneel, waarvoor menige kokette eenen duren prijs in de loge zou hebben betaald, hetwelk echter gelukkiger wijze voor de vrouw des visschers door eenen sluijer van stuivend water half verborgen bleef.

Intusschen drong de zee steeds digter en digter om het vaartuig; zij kookte alsof alle demons der hel er een vuur onder hadden gestookt. Het bruis verhief zich boven diet boord der pink, en als van zijne batterijen regende het den visschers schuimvlokken in het gezigt, die de storm met de wolken voortjoeg. Eindelijk viel eene zwartere, dikkere en geweldiger baar, dan al de andere, op het verdek, als het doodskleed over een lijk, daarop hoorde men het sterfgejammer van zeven mannen, midden uit het triomfgezang, dat golven en wind met koren aanhieven. Spoedig legden zich nu allengs de golven, als waren zij door dit menschenoffer bevredigd, en kort daarna wiegde de zee zich vreedzaam, wit en glad als een zilveren schotel.

De vrouw des visschers was intusschen zoo lang aan het strand gebleven, tot dat zij de laatste slip van het vaartuig uit het oog had verloren; toen was zij weder naar huis gegaan, ach, onbewust, dat de pink slechts op korten afstand was verzwolgen, en het hart vol hoop bij den aanblik der weder schitterende sterren, wachtte zij de terugkomst van haren man.

De huisheer wachtte insgelijks.

Acht dagen daarna hing er aan de hut een bordje, waarop men las: *Te Huur* Een levenloos kind lag voor de deur tusschen een hoopje huisraad, dat men zou verkoopen: want zelfs de dood van den huurder had de rekening niet kunnen betalen. Wat verder zat eene krankzinnige op eenen steen aan de haven, op dezelfde plaats waar de vrouw des visschers voor het laatst het scheepje had gezien.

Elken dag, ter zelfder ure, kwam de arme, eenzame en troostelooze vrouw zich op dezelfde plaats nederzetten, trots regen en wind, die in het gelaat en op het tot beter zien ontbloote hoofd sloegen; dan staarde zij met uitgeweende oogen den grens des horizons aan, doorvorschte de golven, die het strand naderden, en zocht in elke harer voren een geliefd beeld, dat zij niet vond; de golven, die voor haar heen dansten, gaven haar niets terug als doffe toonen, als een echo harer zuchten. Zoodra dan de lucht begon op te klaren, keerde zij naar hare eenzame hut terug; want de woning was, ten gevolge eener volkswraak, die in dit geval wel eene wrake Gods mag heeten, door niemand gehuurd; zij keerde terug en bereide alles voor de komst hares mans. Het brood, dat de weldadigheid harer buren haar schonk, werd elken avond opgedragen, de soep gekookt voor hem die ze nooit at, en onophoudelijk wachtte zij dengenen die nimmer terug komen zou.

Eens, het was avond, de zee stond hol, de baren raasden als op dien dag, die haar weduw maakte .... daar zag zij een scheepje in de rigting waar zij het laatst de pink, die haren man droeg, gezien had .... bij dien aanblik beving haar de waanzin sterker dan ooit .... de gelijkheid des gevaars vermeerderde nog hare dwaling in den tijd. Hare oogen spalkten zich, wijd opende zich haar mond, hare armen reikten ver uit, toen echter het vaartuig niet nader kwam, bemagtigde een geweldige aandrift zich van geheel haar wezen. Zij meende eene stem te hooren, die haar riep; eene gestalte te zien, die den arm naar haar uitstrekte; zij wilde er heen snellen .... met eenen grooten gil ijlde zij de zee in, naar het schip toe. Het was laat, de nacht donker, het weder slecht, het strand verlaten .... zoo kon zij ongehinderd voorwaarts .... zij liep strak voor zich uit door de sterkste golven — verder — verder — tot zij verdween.

De hut der waanzinnige kan men te Ostende zien, niet ver van het badhuis. De rondleiders zijn gewoon ze aan vreemden te wijzen. Zij is nog nog niet verhuurd. (*Arnh. C.*)

Door lotie ale onbreekb're band,
Dit Neêrlands volk verbindt aan Vorst en Vaderland;
Door wie de onmuik bredreuw, die rein en ongeschonden
Bewaard wordt en getoond aan muitzucht en geweld,
Werd op de PROEF gesteld,
Wordt in een enkel woord van dit couplet gevonden.

Ex tempore. (*Gr. C.*)

De vijf Mogendheden, tot de Conferentie behoorende:
PRUISSEN,
RUSLAND,
OOSTENRIJK,
ENGELAND en
FRANKRIJK.

Zeetijdingen.

VLISSINGEN, *den* 4 *February.* Sedert den 2 dezer zijn alhier ter Reede gekomen:

Voor Antwerpen bestemd:

Brugge, H. Woodruff, van Londen, met stukgoederen; *Princess Vict...* T. Mooy, van Hull, met passagiers en stukgoederen; *Augusto*, B. Lang... ontlangs van Bordeaux, met wyn; *Henriette*, L. D'hondt, van Liverpool ... klipzout; *Jander*, J. P. Gowater, van New-Port, met yzer.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van onze Reede naar Zee ge...

The Soho, T. Whitecombe, naar Londen, met passagiers en stukgoed...; *Eugene*, P. Zerrah, naar New-Castle, met tarwe en vlas; *de vrouw A...* H. Wubben, naar Embden, met ballast.

Advertentien.

De Notaris *D. UYTTENHOOVEN* zal, op Woensdag 6 Februarij 1839 en volgende dagen, telkens des voormid... ten 10 uren, binnen Vlissingen, in de Slijkstraat, Wijk B. 79, presenteren te Verkoopen:

Eenen netten en welgekonditioneerden INBOEDEL, bestaa... in Tafels, Stoelen, Bedden, Dekens, Bed- en Tafellinnen, S...gels, Kabinetten, Kisten, Kasten, Hangklok, Porcelein, G... en Aardewerk, Koper, Tin en IJzerwerk, eene partij Boe... en hetgeen meer zal worden geveild.

VERLOTING VAN VROUWELIJKE HANDWERKEN.

Aan de belanghebbenden wordt door deze kennis gegeven, ... de Verloting zal plaats hebben op Woensdag den 6 Februarij ... staande, des avonds ten Zes ure, in het Lokaal *de Prinsen...* verder, dat de gelegenheid tot deelneming voor een ieder ... openstaat, en tot den avond van den Vijfden, wanneer de ... ten zullen gesloten worden, nog Loten te bekomen zijn ... huize van den ondergeteekende.

J. W. CALLENFELS.

TOONEEL-BERIGT.

De Nederduitsche Tooneellisten, onder directie van J. *VAN VELZEN*, zullen de eer hebben te vertoonen:

Op VRIJDAG den 8 Februarij 1839:

GEREGTIGHEID EN WRAAK,

OF DE VADER REGTER OVER ZIJN' ZOON.

Groot beroemd Tooneelspel in 5 Bedrijven, naar het ont... van den Heer *Felicien Mallefille*, geheel vrij bewerkt doo... Heer *A. Rugsch*, versierd met al deszelfs eigenaardige, ... nieuw vervaardigde costumes, decoratien, optogten enz.

Nooit alhier vertoond.

De Directie heeft dit schoone voortbrengsel der nieuwe ...matische School, met al dien luister gemonteerd waar voo... zelve vatbaar is, de aanzienlijke kosten aan de opvoering ...bonden, de ijver waarmede hetzelve is ingestudeerd en de ... hare nieuwe costumes daar voor vervaardigd, doen hem ... ondersteuning en talrijke opkomst der Tooneelminnaren ve...wen, terwijl alle mogelijke moeite zal worden aangewend, ... den verkregen roem van dit stuk ook hier te mogen ...tigen. Om de grootheid van dit Stuk geen nastuk. De ge... pausering tusschen het 4e en 5e Bedrijf. Aanvang ten 6 ...

Afvaart van de ... de Schel...

Van VLISSINGEN op BRESKENS, gedurende de maand Feb...

Van Vlissingen.			ur. min	Van Breskens.		
Dingsdag	5,	's middags	3.	Dingsdag	5,	's middags
Woensdag	6,	»	3.30	Woensdag	6,	»
Donderdag	7,	»	.	Donderdag	7,	»
Vrijdag	8,	»	.	Vrijdag	8,	»
Zaturdag	9,	's morgens	8.	Zaturdag	9,	's morgens
Zondag	10,	»	9.30	Zondag	10,	»
Maandag	11,	»	10.	Maandag	11,	»

en van

Het Stoomjagt Prinses Marianne

Van MIDDELBURG op ROTTERDAM, gedurende de maand Feb...

Van Middelburg.			ur. min.	Van Rotterdam.		
Donderdag	7,	's morgens	5.30	Vrijdag	8,	's morgens
Zondag	10,	»	7.30	Dingsdag	12,	»
Donderdag	14,	»	3.	Vrijdag	15,	»

Ter Drukkerij van P. WEDTS DE SWART.